

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiunile se primesc după învoială

Partea oficială.

PASTORALA DE INVIEREA DOMNULUI 1931.

IULIU

*din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic
Episcop român unit de Cluj—Gherla,*

**Veneratului Cler și iubitului popor credincios
Dar și Binecuvântare dela Dumnezeu Tatăl Nostru și dela Isus Hristos**

Venerați Frați și Preaiubiți Fii!

Valul vieții, biruitoare asupra morții, se revarsă, bogat, în sufletul creștinătății și cântarea biruinții răsună pe buze credincioase și fericite: „*Hristos a înviat*“.

„*A treia zi voi învia*“. Plinind cuvântul dumnezeesc, potrivit Scripturilor, Domnul resare biruitor din mormânt, călcând puterea morții cu moartea sa și dăruiește viață tuturor și celor din morminte. „*Nu vă mirați, zice Domnul, că vine ceasul, și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului Omului și cei ce vor auzi, vor învia*“.

Glasul Fiului Omului înviat din morți, îndată în ziua învierii sale preamărite, se îndreaptă omenirei întregi: „*Pace vouă!*“ Pacea bună, ce face atât de frumos spunem românește, pacea lui Dumnezeu, pacea desrobirei și a libertății. Pacea fericirii.

Pacea făgăduită de Domnul în preajma patimilor sale înfricoșate, de viață dătătoare: „*Pacea mea v'o dau vouă. Nu precum lumea dă, eu vă dau vouă!*“

Aceasta este pacea sufletului desrobit de cătușele păcatului și împăcat cu Dumnezeu. Pacea adevăratei libertăți, despre care spune Domnul, dacă vă va libera Fiul, atunci ve-ți fi cu adevărat liberi¹⁾. Pentru că tot cel ce face păcatul, este rob al păcatului.

Biruitor asupra morții păcatului, pentru că prin păcat a intrat moartea în lume. Hristos Domnul, înviat din morți, revarsă valul vieții asupra omenirei, pentru care a murit și a înviat.

¹⁾ Io. 8. 36.

Invierea Domnului este învierea noastră, biruința lui este biruința noastră. Marea lui biruință asupra morții, este viața noastră.

În fața preamăritei Invieri de a treia zi, exclamăm cu sf. Apostol Pavl încrezător: „Moartea a fost înghițită de biruință. Moarte, unde este biruința ta? Moarte, unde este boldul tău!¹⁾” Biruința Domnului stăpânește asupra morții. Stăpânește viața Domnului. Stăpânește Hristos, împărățește Hristos. Stăpânește prin viața sa spre viață. Asupra viilor și a morților dăruind tuturor viața sa, darul său dumnezeesc de viață dătător. „Adevăr, adevăr vă grăiesc vouă, cel ce crede întru mine, are viața vecilor și la moarte nu va intra, ci trece prin moarte la viață”. Așa plinește Domnul cuvântul fericitor: „Eu am venit, ca viață să aibă și din prisosință să aibă”. „Cel ce crede întru mine, are viața vecilor”.

Isvorul bogat și nesecat al vieții, Hristos Domnul. Deschis tuturor, la îndemâna tuturor „Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi”, chiamă Domnul, stăruitor, pe toți fără deosebire. Tot sufletul ostenit și împovărat. Veniți la isvorul vieții și veți afla odihnă sufletelor voastre.

Muritori, călători în aceasta vale a plângerilor, osteniți de-atâteaori, împovărați peste măsură, hrăniți cu pâinea durerilor și adăpați cu lacrimile suferințelor, ascultați cuvântul blând și dulce de chiamare, cum nu poate fi decât cuvântul lui Dumnezeu, dați ascultare și alergați la Domnul, care așteaptă cu brațele deschise. Așteaptă cu toate bogățiile și mângăierile Cerului.

Imbie stăruitor odihnă sufletelor voastre. Imbie viață. Viața sa dumnezească, biruitoare a răului, a păcatului. Biruitoare a durerilor, a suferințelor și a morții. Veniți la Domnul și luați apa viei a darului sfințelului lui Hristos Taine, din care, dacă va bea cineva cu credință statornică, nu va însetoșa în veci. Veniți, hrăniți sufletele voastre de pâinea vieții, carea s'a pogorât din ceriu, pe care, dacă o va mânca cineva, nu va flămânzi în veci²⁾. „Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit. Pâinea ce se pogoară din ceriu este aceea, din care, dacă mănâncă cineva, nu mai moare”. „Eu sunt pâinea cea vie, care s'a pogorât din ceriu”.

Înainte ochilor sufletului nostru, luminat cu lumina credinții, care luminează pe tot omul ce intră în lume, stă Domnul întru strălucirea mării Invierii sale și ne chiamă: Veniți la mine toți. Veniți muritori, luați viața dumnezească, a sufletului vostru nemuritor, luați sămânța învierii trupurilor voastre pentru ziua cea de apoi.

Să ne apropiem, iubiți credincioși, cari cu grijă v'ați pregătit pentru prăznuirea Invierii Domnului, veniți să prăznuim marele praznic sufletesc cu suflet creștinesc. Nu este praznic lumesc. Este praznic sufletesc; este înainte de toate și mai presus de toate, praznic sufletesc. Se cuvine, ca înainte de toate să se îmbrace în lumina darului, în haină dumnezească sufletul și să se bucure preamărind pe Domnul, care ne-a dăruit viață, celor ce stăteam în umbra morții. Cu adevărat „aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa”.

Să cânte sufletul nostru, înviat din morți, prin darul Domnului Hristos înviat din morți, cântarea nouă a vieții întru Dumnezeu, cântarea împăcării cu Dumnezeu. Cântarea de bucurie a răscumpărării și mântuirii sufletelor noastre. Să mărturisim cu tărie, cu suflet fericit de credincios: „Hristos a înviat” și să întărim cu toată puterea sufletului nostru: „Adevărat, că a înviat.”

Nu este mai măreață și mai înălțătoare mărturisire, decât a pleca peste

¹⁾ I. Cor. XV. 55.

²⁾ Io. VI. 50—51.

lungul șir de veacuri, genunchii sufletului, în lumina credinții, în fața Domnului înviat din morți și a rosti cu Toma, în sfântă închinare: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu*“. Nu este vrednicia noastră, este darul lui Dumnezeu, darul credinții

Dar pentru că am păstrat, cu ajutorul Domnului, acest scump dar alui Dumnezeu, ne fericește Domnul pe toți, cei ce cântăm cântarea de biruință: Hristos a înviat. „*Adevărat fericiți cei ce n'au văzut și au crezut*“.

Nu puteți așeza cu Toma degetul vostru în rana cuielor, nici mâna voastră în coastă Lui dumnezească, cu toate acestea vedeți pe Domnul întru lumina credinței și mărturisiți fericiți: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu*“ și vă închinați Lui.

Pentru aceea sufletul vostru ascultă mai mult decât Apostolul Toma: „*Pentru că m'ai văzut, Tomo, ai crezut*“. Voi sunteți mai fericiți: „*Fericiți cei ce n'au văzut și au crezut*“, vă spune vouă Domnul.

Aceasta e credința, cea mai scumpă comoară a sufletelor. Cea mai scumpă moștenire, ce am primit-o dela Domnul prin Părinții noștri, prin Biserica sfântă a lui Dumnezeu. Cea mai scumpă comoară, pe care suntem chemați s'o lăsăm și noi, curată și neprihănită moștenire scumpilor noștri urmași. Păziți curat acest izvor de bucurie și pace în această vale a plângerilor. Focul sfânt al credinței să rămână nestins în familiile voastre. Familiile voastre să rămână curate, familii creștinești.

Ridicată familia creștinească la înălțimea Tainei lui Hristos, să rămână întru aceasta sfințenie. Feriți sufletele voastre, feriți vatra voastră familiară de ispitele acestui veac rău și păcătos. Păziți credința, creșteți creștinește pruncii voștri, pruncii scumpi ai lui Hristos, pe creștetu' cărora și azi, în ziua Învierii sale, Domnul așează dreapta sa iubitoare cu binecuvântare. Păziți-i aproape de Hristos Domnul nostru, așezați-i în buna sa dumnezească pază.

Voi îi iubiți cu tot sufletul. Iubiți-i întru Hristos, așezând în sufletele lor sămânța dumnezească a credinței, aprindeți lumina lui Hristos întru ei, carea luminează tuturor, pentru ca pașii lor să aple totdeauna cărarea vieții.

Frații mei preoți vor ști, că nu este îndatorire mai sfântă, decât a lumina aceste suflete plăpânde, cu lumina credinței în sfânta învățătură a Evangheliei crescând Domnului neam ales, neam împărătesc a împărăției sale. Imbiați pâinea vieții, frângeți această dumnezească pâine, pentru ca să aibă vieață: vieață din prisosință.

Pentru învierea neamului la o nouă vieață trebuie să începem dela trezirea la nouă vieață creștinească a familiei, reșezând familia la înălțimea tainei lui Hristos. Intru aceasta stăruitor vor trebui să lucreze frații mei împreună lucrători în viaa Domnului și spre aceasta, cu ascultare creștinească, vor lucra împreună toți credincioșii.

Cu toată căldura sufletului meu Vă îndrept cuvânt de chemare în ziua Învierii preamărite a Domnului la vieață adevărat creștinească, la tot mai multă vieață creștinească.

Hristos a murit și a înviat pentru noi. Să ne împărtășim din belșug, prea iubiți credincioși, din jertfa dumnezească de pe cruce și din învierea din morți.

„Să bem beutură nouă, făcătoare de minuni... din izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a rourat din mormânt, întru carele ne întărim“.

Minunată va fi schimbarea neamului întreg prin adâncirea vieții creștinești în familie, vor fi ușorate atâtea dureri, înlăturate atâtea fărădelegi. Impăcarea mi-

nunată a sufletelor învrăjbite. Pacea Domnului va domni întru toți și întru toate și mângăierea sufletelor creștinești va fi mare. Vom trăi întru Domnul și Domnul întru noi.

„Ziua învierii, să ne luminăm, popoare! Paștile Domnului, Paștile“. Să cântăm cântarea de învingere: „*Hristos a înviat*“!

„*Să ne închinăm sfintei Invierii Lui celei de a treia zi*“.

Să rostim fericiți cu toții întru Invierea Domnului: „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin*“.

„*Darul Domnului Isus cu voi.*

Dragostea mea cu voi întru Hristos Isus. Amin“.¹⁾

Gherla, Invierea Domnului 1931.

Episcop Iuliu

Această pastorală se va citi din partea Onorat Frăților Voastre popoului credincios în prima zi de Paști, iar în filii în ziua a doua. Unde sunt mai multe filii, se va citi și a treia zi de sărbătoare.

Gherla, la 6 Aprilie 1931.

Nr. 2181

Hirotonire.

În ziua de 28 Martie a. c. au fost hirotoniți întru *ipodiaconi* și *diaconi*, iar Duminecă în 29 Martie a. c. întru *preoți* clericii diecezani: *Eugen Deva*, *Victor Horvath* și *Victor Napeu*.

Din șed. konz. 31 Martie 1931.

Nr. 1955.

în aceeași calitate la parohia *Tioltiur* (D. Lujerdului).

Din șed. konz. 28 Martie 1931.

Nr. 2023.

Onoratul *Ioan Vălean* administrator local în *Figa* este numit în aceeași calitate la parohia vacantă *Suplai* (V. cariatal Rodnei).

Din șed. konz. 28 Martie 1931.

Nr. 2024.

Onoratul *Eugen Deva*, preot nou-hirotonit, este numit administrator local la parohia *Vultureni* (D. Giulei).

Gherla, la 29 Martie 1931.

Nr. 207.

Onoratul *Victor Horvath*, preot nou-hirotonit este numit administrator local la parohia *Certege* (D. Roșiei), Gherla, la 29 Martie 1931.

Nr. 2019.

Numiri.

Onoratul *Victor Pașca*, paroh în *Tioltiur* este numit în aceeași calitate la parohia *Țiop* (D. Sânmărghitei).

Din șed. konz. 28 Martie 1931.

Nr. 2021.

Onoratul *Victor Mureșan*, administrator parohial în *Mierța* este numit

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Cu inima frântă de durere, resemnați în voința preasfântă a Domnului, împărtășim tuturor rudeniilor și cunoșcuților, că scumpa noastră soție, mamă, bunică, verișoară și cumnată

Victoria Hossu n. Maurițiu

și-a dat nobilul și eróicul suflet în mâinile Créatorului, după lungi și grele suferințe, purtate cu luminată, creștinească împăcare, fiind împărtășită cu ss. Taine ale moribunzilor, Joi în 19 Martie, la orele 4, dimineața în al 71-lea an al veteții sale rodnice și în al 52-lea an al fericitei sale căsătorii întru Domnul.

Rămășițele pământesti ale scumpei noastre defuncte se vor așeza, spre odihnă, Duminică în 22 Martie la orele 14, lângă biserica greco-catolică română din Milașul-mare.

Scump suflet de soție și mamă, închinat eróic o vieată întregă, datoriei către Dumnezeu, Familie și Neam, întră întru bucuria păcii Domnului.

Veșnic vom păstra pomenirea sfântă în sufletele noastre iubitoare și recunoscătoare.

Milașul-Mare, la 19 Martie 1931.

Ioan Hossu

paroh protopop, soț

Ioan

inginer, director C. F. R.

Iosif

inspector agronom

Iuliu

episcop de Cluj—Gherla

Vasile

avocat

Traian

medic legist

fii

Teofil

paroh

Iosif Hossu

canonic

văd. Elena Nestor n. Hossu

văd. Iuliana Lazar n. Hossu

cumnat și cumnate cu familiile lor

Tulia Fornă n. Hossu

Iuliu Hossu

Emilia Crișan n. Hossu

văr și verișoare

Nora n. Kiss

Veturia n. Pop

Mărioara n. Pop

Ileana n. Rusu

nurori

Aurel, Zoe, Ioan, Nora,

Ioan, Iuliu, Vasile, Teofil

nepoți și nepoate

† Victoria Hossu n. Maurițiu

Intr'un amurg de primăvară, pe când zorii dimineții trimiteau primele raze luminoase și bătrânii arbori își clătinau jalnic mugurii primăveratici, într'un colț românesc de țară, unde iubirea se împletea cu datoria, un suflet blând lăpăda haina omenească, mergând pe calea presărată cu flori, la Dreptul Judecător.

În dimineața zilei de 19 Martie 1931 o veste tristă ne-a fost dat să împărțăm. Era vestea ce-a zguduit adânc inimile noastre anunțând, că *VICTORIA HOSSU n. MAURITIU*; mama iubitului nostru Arhipăstor, după ce și-a îndeplinit datoria de mamă devotată, creștină adevărată, și româncă bună, după ce a depus pe altarul credinței, a familiei și a națiunii jertfa datoriei, a părăsit această vale a plângerilor, mergând la locul de odihnă, la locul de verdeață.

Născută în Valea-Largă (Cicud) jud. Turda, la 26 Noembrie 1859 din părinți evlavioși, notarul Simion Maurițiu și pia sa soție Adolfina Hossu de Kisnyires, Victoria c. Hossu și-a însușit de copilă toate virtuțile alese, care au caracterizat întreaga sa ființă nobilă. La 20 de ani, în 1879, lăsând în urmă anii fericiți ai tinereții, prin voința celui Atotputernic, și-a început anii de căsnicie, alături de un ales al Domnului, pentru a propovădui pildele Evangheliei, căsătorindu-se cu tânărul cleric Ioan Hossu, devenit preotul Milașului mare, care de mai mult de 100 de ani a fost păstorit, din neam în neam, de către descendenții familiei Hossu.

În tot timpul acestei căsnicii ea a stat mișcată la locul de onoare al datoriei. A fost adânc pătrunsă de adevărata menire a căsătoriei creștine. A fost soție și mamă devotată. A fost mama adevărată mama, creștină, mama ideală: exemplu viu, care ar trebui să călăuzească pe mamele din ziua de azi.

Șase mărgăritare, vlăstare scumpe — crescute la adăpostul adevăratei iubiri de mamă, în iubirea de Dumnezeu și de neam — dovedesc și astăzi modul, cum Victoria Hossu a înțeles rolul social al femeii, al mamei, și al familiei.

Pronia cerească a făcut, ca unul dintre acești fii, alimentați cu surisul iubirii materne și înzestrați cu un puternic sentiment al datoriei, să fie Episcopul nostru. Iată, de ce durerea pricinuită prin moartea Aceleia, care a fost Mama iubitului nostru Arhieru, ne-a atins și pe noi atât de dureros; durerea tatălui este și durerea fiilor, durerea păstorului este și a turmei și împreună cu întreaga Eparhie, — și cu toți aceia, cari până mai adineaori făceau parte din aceasta Eparhie — golim și noi paharul durerii, pe care l-a gustat Prea Sfințitul nostru Arhieru,

Și alături de Prea Sfințitul Iuliu, alături de toți fiii Săi credincioși, la jalea dela Milaș au participat mulți, foarte mulți și streini — clerici și mireni — cunoscuți, admiratori și prieteni de ai Prea Sfințitului și de ai familiei Hossu, din întreaga Țară. Dovadă sunt sutele de telegrame și de scrisori de condoleanțe, ce au sosit și șosesc zilnic, din toate unghiurile, și cele mai îndepărtate ale Țării.

Îndată ce jalnica știre a morții a ajuns la Gherla, pe toate clădirile instituțiilor eparhiale s'a arborat, în semn de doliu, drapelul negru și clopotele bisericilor din orașul de reședință, plângând a jale, vesteau trecerea la celea eterne a Ilustrei defuncte, cauzând sinceră durere și regret în sufletele tuturor locuitorilor din acest oraș, cari au fost reprezentați în număr frumos și la tristul act al înmormântării dela Milaș.

Înmormântarea a avut loc Duminică, 22 Martie a. c. la orele 2 d. m.

Prohodul a fost pontificat de Ilustritatea Sa Domnul *Dr. Octavian Domide*, prepozit capitular și vicarul general al Eparhiei, asistat de Reverendisimii Domni canonici *Dioniziu Vaida* și *Dr. George Vidican*, de protopopul tractului Teaca, *Dioniziu Decei*, Părintele *Victor Dunca*, secretar episcopal și alți opt preoți din jur. Au diaconizat profesorii de Teologie *Dr. Grigore Strîmbu* și *Dr. Virgil Bălibanu*. Răspunsurile au fost dat

corul teologilor din Gherla, dirijat de Părintele profesor *Dr. Ioan Pavel* și ajutorat de mai mulți cântăreți, în frunte cu Părintele profesor *Constantin Gheție*. La ceremonialul înmormântării au ținut să participe reprezentanții autorităților civile și militare din județul Mureș, în frunte cu Domnul Prefect a județului și un mare număr de credincioși, țărani și țărance, din localitate și din jur, cari toți deplângeau, în cea mutată dela noi, pe marea lor binefăcătoare și protectoare.

Gherla noastră a fost reprezentată prin *D-na Roza Vaid*, prezidenta Reuniunii Sf. Maria, *Dșoara Aurelia Suci* directoara Școlii normale de fete, *D-na Maria Dr. Bălibanu*, *Dșoarele Elena Covaciu* și *Eugenia Pop*, profesoare la Școala Normală de fete, și de domnii *Ioan Pădure* directorul Institutului Corector, *Dr. Ștefan Pop* medic diecezan, *Aurel Pop* directorul Școlii normale de băieți, *Constantin Gheție* și *Dr. Augustin Talos* profesori la Școala normală de băieți și 25 de seminariști.

Ridicat sicriul de pe catafalcul, la căpătâiul căruia neîntrerupt văsa torenți de lacrimi amare fiul predilect al nobilei matroane: *Prea Sfințitul Iuliu* — a fost așezat în curtea largă, îndesuită de o lume imensă, unde a avut loc prohodul. Vorbirea funebrală a fost ținută de Ilustrisimul Domn *Dr.*

O. Domide, care tratând despre fericirea morții sfinte, a arătat avantajile trecerii din aceasta viață a suferințelor în cea veșnică a odihnei, subliniind, că niciodată nu e permis să ne îndurereze pierderea unuia dintre ai noștri, care bună luptă s'a luptat aici pe pământ, ci să ne mângăie faptul, că prin marta bună a putut să lapede cătușele suferințelor de jos, intrând în lumea fericirii de sus Arătând, apoi, frumoasele calități, cari au împodobit nobilul suflet al venerabilei moarte, a zis câte un cuvânt de bun rămas soțului îndurerat, fiilor îndoliați și rudelor și tuturor cunoscuților.

După Ilustritatea Sa *Domide* a mai vorbit Părintele protopop *D. Decei*, care a parentat pe defuncta în numele Clerului și poporului din tractul Teaca.

Transportat, apoi, trupul neînsuflețit a fost așezat spre odihnă veșnică în cimitirul de lângă biserica din *Milaș* acompaniat fiind de lacrimi amare, suspini dureroase și regrete adânci: dar în acelaș timp cu mângăierea că „sufletul ei întru bunătăți se va așeza”.

Și pe când bătrânul soare își trimitea ultimile raze pe pământ, movila unui proaspet mormânt era semnul locului, ce adăpostea trupul unui teazaur de soție și de mamă sfântă, ce a plecat dintre noi. Iar sufletul ei — după o viață adevărat creștinească, în care și-a îndeplinit totdeauna conștientios datoria, — îmbrăcat în haina albă a sfințeniei, a străbătut calea fericirii, ce duce în împărăția dreptilor, de unde va mijloci prin rugăciunile sale ajutorul și binecuvântarea Domnului peste toți ai săi și peste credincioșii Fiului său iubit.

Odihnească în pace!

Fie-i țarina ușoară, somnul lin și memoria de apururi binecuvântată!

Calea, adevărul și viața.

de: Ion Agârbiceanu

"Toate... ca o haină se vor învechi. Iar Tu același ești în veac și anii Tăi nu se vor împuțina".

Psalmistu

Sunt oameni, cari vegetează ca și plantele. În împrejurări prielnice cresc, se desvoaltă, se înmulțesc, și când le-a sosit sorocul apun în mormânt, fără să-și fi dat vre-odată seama, ce a fost viața lor, cum au trăit, pentru ce au trăit.

Sunt alții cari, cași animalele, afară de instinct, n'au cunoscut nici o altă orientare în viață. Au bucurii, înfrângeri, suferințe, legate de viața materială din ei, cunosc înseninări trecătoare, grele tristeți tot așa de puțin dăinuitoare. Ei trăesc fără gând adevărat, fără tragedii lăuntrice, dar și fără a simți adierea sublimului din epopea vieții omenești.

Și unii și alții, însă, -sunt excepții. Unii spun: cei mai fericiți. Fiindcă nime nu poate pătrunde nici rostul omului în lume, nici senzul vieții, nici misterul din noi înșine, nici pe cel din jurul nostru, — omul în care nu răsară gândul și întrebarea e cel mai fericit — spun cei ce s'au prăbușit din culmea gândirii, cercând zadarnic să afle rostul vieții. Ei sunt cruțați — acești oameni inferiori — de furtunile spiritului.

În realitate acești crezuți fericiți nu sunt decât inconștienți neinsuflețiți de ceea ce e specific omenesc: înțelegere și voință. Și ei nu sunt decât excepții. Imensa majoritate a neamului omenesc nu poate trăi fără voință spirituală.

Și pretutindenea unde e gând, fantazie, pătrundere și viață: omul nu trece prin lume satisfăcut de instinctele vieții pur organice. Iar unde naște gândul și întrebarea, unde balansează cumpăna conștiinții: unde se dă lupta voinții, sunt bucurii și dureri, înfrângeri și biruinți neasemănat mai tulbu-

rătoare, mai înalte și mai omenești, decât cele provocate de viața materiei.

Dacă omenirea nu s'ar fi ridicat prin intelect, conștiință și voință deasupra turmei celor „fericiți” a inconștienților, genul uman nu s'ar fi putut clasifica în șirul viețuitoarelor ca unul aparte pe pământ.

În regulă generală, ca și în experiența universală, omul este însă o ființă care se gândește necesar, își pune întrebări și caută răspunsuri, cearcă să pătrundă taina din el și misterul din cosmos, vrea să știe ce-i în cer și pe pământ, ce este viața și ce este dincolo de viață.

Omul naturii ca și omul culturii, în imensă majoritate, a fost rob al acestor probleme cari clădesc viața lui superioară, viața lui spirituală.

Ajuns la conștiința de sine omul s'a simțit singur pe pământ, neînruștat cu nimeni, nici cu piatra, nici cu planta, nici cu animalul, și în desnădăjduite avânturi a căutat să afle pe cineva, căruia să-i samene, să-i umplă tragica sa singurătate, și să-i deschidă ochii asupra celor nepătrunse.

Din aceasta neliniște unică a omului, s'au născut toate credințele, toate religiile și superstițiile, toate sistemele filosofice și cele științifice chiar. Din ea s'au alimentat toate nizuințele spre desăvârșire, din ea au pornit toate fețele culturii și ale civilizației. Felul cum într'o anumită epocă gândirea, conștiința și simțirea interioară, intuiția omenească, au crezut că-i adevărat să-l situeze pe om în mijlocul vieții — ca materie pură, ca spirit, ca îmbinarea acestor două — a determinat felul culturii și al civilizației, fericirea sau nefericirea omului.

Toată viața spirituală a omenirii a fost o necurmată fluctuație în căutarea adevărului imutabil vecinic.

Cercetătorul gândirii omenești în

cursul veacurilor și al mileniilor, nu poate să nu rămână desilusionat constatănd, că în materie de gând și concepție omenească „toate-s vechi și nouă toate“. Aceleși puteri spirituale puse la bătae, în cursul vremilor, n'au putut da decât aceleși rezultate. Astfel, în căutarea vecinicii adevăr, omul s'a repetat mereu, negând azi ceea ce a afirmat ieri, pentru a nega din nou mâine.

Concepția materialistă o vieții, ca și cea spiritualistă: au avut alternativ epoce de înălțare și prăbușire, de înflorire și veștețire, până la desființare. Ceea ce afirma un filosof din veacul al patrulea înainte de Hristos, răsturna unul din a doilea. Ceea ce clădea altul în veacul al șaptesprezecelea al erei noastre, dărâma filosofia veacului următor.

Și nici teoriile științifice n'au fost mai fericite în cele mai multe cazuri. Socotite de unii adevăruri matematice, se dovedesc de alții a fi sau eronate, sau simple teorii, — posibilități de a explica ceva.

Cugetarea omenească pornită să înțeleagă misterul vieții a fost într'o continuă fluctuație.

Adevărul vecinic, imutabil, nu putea fi descoperit de om, ci numai de Acela, în Care nu este „nici umbră de mutare“, Care din veac în veac e Același și anii Lui „nu se vor împuțina“.

Fiul a descoperit adevărul în El însuși: „Eu sunt calea, adevărul și viața“. S'a născut pe pământ, ca un om, pentru a pune capăt nesiguranței și fluctuației tragice a cunoștințelor omului despre el însuși și viață.

A venit și ne-a descoperit marile taine, dându-ne, nu teorii schimbăcioase, ci adevăr imutabil: omul, prin spiritul lui nemuritor, nu-și poate afla seamăn pe pământ; omul, fiul Părintelui ceresc, nu-și poate afla odihnă și fericire decât în Dumnezeu; omul frate cu deapropapele; omul supus, nu numai legii materiei, ci și ordinii etice; omul răspunzător de faptele sale, nu numai

înaintea conștiinței proprii și a societății, ci mai ales în fața Domnului; omul liber, a ține legea etică sau a o înfrânge, și în consecință, a fi fericit ori nefericit nu numai în lume ci și în eternitate, după cum voește.

Adevărul lui Hristos unii îl disprețuiesc, alții trec pe lângă el ca și când n'ar fi. Sistemele filosofice se ține și azi lanț ce spun azi unii, mâine răstoarnă alții. Fluctuația continuă azi în gândirea, în simțirea, ca și în viața care nu vrea să ia în seamă că ne-a fost dată „calea, adevărul și viața“.

Mulți nu vor să vadă lumina care a venit să lumineze în întuneric. În lume era și lumea nu l-a cunoscut pe Hristos, adevărul vecinic. Și mulți nu-l văd nici azi, deși lumea „printr'ânsul s'a făcut“.

Superficialii și cei cari trec fără să cunoască greutățile și luptele vieții, pot să-și permită luxul fluctuațiilor gândirii contimporane, fie și spre nefericirea lor. Unii o fac din sport, din modă, puțini din sinceritate.

Dar marea majoritate a intelectualelor români, noi toți cari n'avem timp de exerciții sau sporturi zadarnice, noi toți pe umerii cărora apasă poveri și răspunderi grele, să urmăm fără șovăire drumul arătat de Cel Vecinic, să primim adevărul așa cum ni l-a descoperit, și să ducem viață asemănătoare Lui.

Nu există rătăcire urmând Evangelia, nici trudă zadarnică a gândului. Cel ce a vestit-o e Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. În El nu este nici umbră de schimbare.

Nu există altă tărie în greaua și puțin răsplătită slujbă a luminătorilor mulțimei, a apostoliei, decât adevărul creștin, concepția creștină asupra lumii și vieții. Și alegându-ne partea lui Hristos, n'am ales fluctuația și nesiguranța, ci vecinicia și adevărul.

Cu învierea sa din morți Hristos a pecetluit veracitatea cuvintelor: „Eu sunt calea, adevărul și viața“.

Mulți vor căuta și în viitor altă cale, alt adevăr, altă viață. Nime nu-i

poate opri. Creștinismul nu propovăduiește pe Hristos, ca o constrângere, ci ca o urmare de bună voe. „Cel ce vrea să vină după mine, să se lapede de sine și să-și iea crucea sa și să vină după mine“.

Dar cei, cari rătăcesc azi pe alte căi, vor răspunde neasemănat mai greu

decât cei dinaintea lui Hristos. Atunci nu se revelase Dumnezeu în Hristos: „calea, adevărul și vieța.“ Lumina nu răsărise în lume. Cântecul învierii Lui nu resunaseră încă în lume. Înainte de Hristos nu se sculase încă nime din morți.

Ion Agârbieanu

Sărbătoarea Armenilor

— Instalarea Administratorului Apostolic Armean. —

În 28 și 29 Martie a. c. Armenii orașului nostru au avut o sărbătoare epocală. Ca o reînviere a vechii episcopii — și ca o împlinire a unui vechiu vis frumos — în zilele acestea s'a reînființat Biserica Armeană de sine stătătoare din România, primind Administrator Apostolic, dependent direct de Sfântul Scaun al Romei, în persoana Iluștrisimului și Revendisimului Domn Dr. Sahag Kogian, sosit acum în mijlocul turmei sale.

Primirea i-s'a făcut Sâmbătă, în 28 Martie a. c., în fața Catedralei armeano-catolice. La primire s'au prezentat toate autoritățile bisericești și civile din loc și un numeros public de credincioși aparținători tuturor confesiunilor orașului.

Administratorul Apostolic sosește la Catedrală în procesiune, asistat de canonicul-pretat Dr. Fehér dela Alba-Iulia, protopopul Dr. Kapatán și alți patru preoți armeni. Fanfara orașului și corul liceului „Petru Maior“, condus de Dl profesor Ionescu-Butaș, cântă imnuri religioase armenesti.

În fața bisericii înaltul prelat este bineventat de către Dl Primar V. Micșa, care în numele cetățenilor orașului Gherla, urează bun sosît Capului Bisericii armeano-catolice din România. Monsignorul Kogian răspunde în limba franceză și apoi în limba românească, exprimându-și nađeja unei colaborări armonice între toate confesiunile și națiunile de aici, spre binele patriei, a cărui cetățean începe să fie cu ziua de azi. Părintele protopop Dr. Kapatán îl salută în numele clerului și credincioșilor, cari întră astăzi sub păstorirea lui și îi predă cheile bisericilor armenice din România, iar Arhiepiscopul răspunde în limba armeană, germană și maghiară.

După primire s'a celebrat *Te Deum* în biserica ticsită de lume.

Duminecă în 29 Martie — Dumineca

Floriilor armeano-catolicilor — s'a celebrat prima liturgie pontificală de către Administratorul Apostolic. La Liturgia solemnă, celebrată cu mult fast, afară de o mulțime mare de credincioși români, armeni și unguri, au participat toate autoritățile locale în frunte cu Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Iuliu Hossu, care — deși în doliu adânc — a ținut să onoreze sărbătoarea armenilor prin prezența sa, acompaniat fiind de Reverendisimul Domn Dioniziu Vaida canonic, Dr. Virgil Bălibanu, profesor de Teologie și Victor Dunca secretar episcopal.

După Liturgia pontificală — în care s'a dezvoltat în toată splendoarea sa pompa ritului oriental și în cursul căreia s'a citit Bula Papală, privitoare la numirea Administratorului Apostolic — au urmat recepțiile la reședință. Mai multe delegații — dintre cari notăm: Veneratul Capitlu și Clerul gremial greco-catolic, școalele normale de băieți și fete, Primăria, Biserica ortodoxă, romano-catolică, reformată, izraelită, autoritățile de Stat, Școlile secundare și primare, Reuniunea Sf. Maria, Reuniunea Femeilor romano-catolice, armeano-catolice, Societatea tinerelor și tinerilor catolici etc. au prezentat omagioase urări de bine noului Păstor al Armenilor.

La ora 2 d. m. s'a dat un banchet în localul Casinei române. În cadrele banchetului, ce a decurs într'o atmosferă de cea mai bună dispoziție, s'au rostit mai multe toasturi. Iluștrisimul Kogian toastează pentru Sfântul Părinte, pentru Rege și pentru Guvern. Părintele protopop Dr. Kapatán pentru Administratorul Apostolic, canonicul-pretat Dr. Fehér se bucură și se întristează pentru plecarea Armenilor de sub jurisdicțiunea Albei-Iulia, Reverendisimul D. Vaida aduce salutul și bunele urări ale Preasfințitului Iuliu și ale Capitlului Catedral, Dl. Primar închină pentru sănătatea celor doi Arhiepiscopi ai Gherlei: Prea Sfințitul Hossu

și Kogian, Cristofor Duha închină pentru Prea Sfințitul Hossu și canonicul Fehér G. — Dl Fehér G. ridică din nou păharul pentru buna armonie, ce trebuie să fie între concetățenii acestei Țări. Dl Dr. Emil Precup închină pentru minoritățile loiale

din Țară. Seria toastelor — dintre cari unele ne-au scăpat din vedere — a încheiat-o Ilustrisimul Kogian mulțumind tuturor pentru serbarea, ce au aranjat-o cu ocaziunea întronizării sale.

Rep.

Cultul Preasfintei Inimi

— Apostolatul Rugăciunii. —

Una dintre cele mai atrăgătoare evlavii este aceea către Preasfânta Inimă alui Isus Hristos. Nici nu poate fi altfel, deoarece în viața omului cel mai mare rol îl are iubirea în genere — nimic nu dorim decât pentru că ne place. Iar cultul Prea sfinței Inimi este un cult esențialmente de iubire, pentru a corăspunde acelei iubiri dumnezeiești și omenești, ce Preasfânta Inimă a lui Isus a avut-o față de noi. Cine nu dorește iubire pentru iubire? Și dacă Isus Hristos ne-a iubit atâta, încât și-a dat viața pentru noi, nu va cere dela noi cu tot dreptul să-L iubim? Cât dorește Isus să iubim Preasfânta sa Inimă, care este simbolul și organul iubirii sale față de noi, o dovedesc următoarele făgăduințe ce le-a făcut aceloră, cari vor fi cultivatorii Preasfintei sale Inimi:

1. Le voi da toate harurile trebuincioase,
2. Le voi hărăzi pace și liniște în familiile lor,
3. Li voi mângâia pe ei în necazuri,
4. Le voi fi adăpost sigur în viață și mai ales în ora morții.
5. Le voi binecuvânta toate lucrurile lor și întreprinderile lor,
6. Păcătoșii vor afla în Inima mea izvorul nesecat și marea îndurărilor,
7. Sufletele molesite vor deveni evlavioase,
8. Sufletele evlavioase vor ajunge la o perfecțiune și mai mare
9. Voi binecuvânta acele case în care se va atârna și cinsti icoana Inimii mele
10. Preoților le voi da așa putere, încât vor putea întoarce și pe cei mai impietriți păcătoși
11. Voi scrie în Inima mea numele aceloră cari vor propaga această pietate și numele lor de acolo nu-l voi șterge niciodată
12. În împărțirea comorilor de grații nu cunosc măsură nici hotar față de aceia, cari caută în Inima mea
13. Din îndurarea fără margini a Inimii mele promit, grația statorniciei finale tuturor aceloră, cari se vor cumineca în 9

luni dupăolaltă în fiecare întâia Vineri din lună, și promit, că aceștia nu vor muri în statul păcatului, nu vor muri fără împărțirea sfințelor Taine și Inima mea le va fi Jor adăpost sigur în ora morții.

Cine dintre voi nu dorește să-i fie făcute aceste făgăduințe? Cine dintre voi nu se chinuște la cugetarea: Voi fi eu mântuit sau osândit? Voi muri oare în statul păcatului sau al darului sfinților, de unde va urma osânda sau mântuirea mea? Iar noi preoții, care nu dorește să aibă o astfel de putere încât să poată întoarce și pe cei mai impietriți păcătoși? Și totuși oricine își poate însuși toate acestea, dacă devine adoratorul Preasfintei Inimi. Astfel fiind, cine din noi nu se va grăbi să se înroleze în oastea adoratorilor Preasfintei Inimi? Și cum vom face aceasta? Inscriindu-ne la cutareva asociație în cinstea Preasfintei Inimi. Atare asociație este Apostolatul Rugăciunii.

Intemeiată la 3 Dec. 1844 în Franța prin inițiativa părinților lezuiți, aceasta asociație curând se răspândi în toată lumea, iar astăzi are peste 30 milioane membri.

Scopul ei este de a promova *mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor* lăzind astfel *împărăția Preasfintei Inimi a lui Isus mai ales prin rugăciune*. La rugăciune se pot adăoga și faptele; aceste însă privesc mai cu seamă pe Zelatori și Zelatoare numiți de Directorul local. Aceste persoane formează o ceată aleasă de evlavioși, cari se consfințesc cu totul întru a propovădui împărăția dragostei Inimii lui Isus căutând noi membri la Apostolatul Rugăciunii.

Această Asociație, înzestrată cu *circa 170 de Indulgențe plenare la an* [cari le vom descrie cu altă ocazie, și de altcum se află tipărite în Libelul de membru al Apostolatului], se cârmuește după statutele aprobate de Sf. Scaun la 11 Iulie 1866.

În fruntea Asociației este un Director general cu reședința la Roma. De Directorul general atarnă Directorii diecezani, iar

sub aceștia stau Directorii locali, cari prezidează singuraticile Centre.

Pentru a aparține la Apostolatul Rugăciunii nu se recer condițiuni deosebite. Toți [catolicii] fără deosebire se pot înscrie, numai să-și dea numele la un Centru [local sau diecezan] și să fie introdus într'un registru anume.

Membrii sunt împărțiți în trei categorii sau grade, după faptele de evlavie ce închină Inimii lui Isus.

1. La *gradul întâiu* aparțin aceia, cari zilnic închină faptele, suferințele și rugăciunile lor lui Dumnezeu în unire cu Inima Preasfântă a lui Isus.

2. La *gradul al doilea* aparțin aceia, cari pe lângă faptele celor din gradul întâi mai rostesc în fiecare zi un Tatăl nostru și zece Născătoare după intențiunea aprobată de Sfântul Părinte și adusă la cunoștința membrilor de către Directorul local al Asociațiunii. [De pildă, intențiunea pe luna Aprilie din anul acesta, este: dreptatea și pacea între popoare].

3. La *gradul al treilea* aparțin aceia cari pe lângă deprinderile cel puțin ale gradului întâi [adeca oferta zilnică] mai fac în fiecare săptămână sau barem în fiecare lună o Cuminecare de ispășire.

Cine s'a înscris la Apostolatul Rugăciunii dela sine e numărat între membrii gradului întâi, iar pentru a trece dela un grad la altul nu se recere nici o formalitate, ci se face prin însuș faptul îndeplinirii operelor gradului respectiv.

Pentru a închina faptele noastre zilnice nu e prescrisă nici o formulă, totuș se recomandă următoarea ce o rostesc de obicei toți membrii Apostolatului:

„Inimă Preasfântă a lui Isus, îți închin prin Inima neprihănită a Mariei rugăciunile, faptele și suferințele mele de azi spre ispășirea supărărilor ce ți le-am pricinuit eu însumi și toți oamenii, spre ispășirea mai ales a sudălmilor prin care e necinstit sfântul Tău Nume. Le unesc cu toate acele intențiuni, cu cari te jertfești neconținut pe altarele noastre, în chip deosebit cu intențiunile recomandate în această lună și în această zi membrilor Apostolatului Rugăciunii“.

Nici o faptă din aceste trei grade nu obligă sub nici un păcat. Toți membrii Apostolatului sunt călduros îndemnați să-și consacre familiile Preasfintei Inimi [după formula ce o vom da cu altă ocazie]

* * *

Ci Vă rog iubiți în Hristos Frați Preoți, căci către Voi sunt îndreptate mai cu seamă acestea rânduri, să Vă înscrieți Voi înșivă la Apostolatul Rugăciunii și numai după ce veți deveni cinstitorii Preasfintei Inimi

putea propaga această Asociație și între credincioșii Voștri spre cel mai mare bine sufletesc al lor și al Vostru propriu.

„Omul modern este un om senzual, orbit de goana nebună după averi și plăceri. Ceeace îi lipsește este tocmai finețea, delicatetea și gingășia adevărată, semnul distinctiv al adevăratei culturi sufletești. Iată de ce cred, că răspândirea Cultului Preasfintei Inimi a lui Isus este un leac prea potrivit pentru sufletul omului modern, care poate să-l tămăduiască pentru sentimente mai bune.

Dar mai este și un alt lucru. Sectele se înmulțesc mereu în sinul bisericilor, fără nădejdea de a le mai putea stavili. Cauza cea mai adâncă a sectelor ni se pare că este lipsa de hrană sufletească sentimentală. Formele liturgice ștrecotipe ale cultului bisericesc plutesc deasupra capetelor și a inimilor credincioșilor fără să pătrundă în suflet. Sufletul omenesc are trebuință de hrană sentimentată, care nu o pot da formele împietrite ale cultului bizantin, fastuos în sine, dar, în lipsă de manuale de text liturgic strein și îndepărtat de sufletul ascultătorilor. Tot așa și cultul protestant rigid, despăcat de tot ce poate impresiona gustul și sentimentul“. [Dr. Al. Tăutu. Prefața, Cultul Preasfintei Inimi, Oradea].

Sau e prea greu lucru a ne oferi zilnic faptele noastre lui Dumnezeu prin Preasfânta Inimă? Ori chiar a face cuminecare lunară? Eu cred că nimeni să aibă numai cât de puțin interes față de mântuirea sufletului propriu și mai cu seamă nici un preot, să aibă și cel mai mic zel pentru sufletele încredințate lui, nu poate să fie strein de această asociație, nici nu va putea rămânea indiferent în fața acestui curent salutar.

În dieceza noastră acum de curând s'a înființat un centru diecezan al Apostolatului Rugăciunii încredințat fiind subsemnauul cu conducerea lui. Rog deci tot concurul Fraților Preoți atât înscriindu-se ei, cât și propagându o între credincioși. După ce vor fi explicat credincioșilor ce este această asociație și cari sunt faptele prescrise - e de notat și aici, nici una nu obligă sub păcat, - se vor aduna numele acelora, cari vor voi să se înscrie, și ni se vor trimite prin postă, iar de aici după ce vor fi induși în registrul respectiv li se vor elibera Libelul de înscriere sau diploma de membru al Asociației. Ba s'ar putea, și ar fi de dorit, să se înființeze Centre parohiale în fiecare parohie ceeace se face numai la cererea parohului respectiv, adresată Directorului Diecezan.

Cât din parte-mi, în calitate de Director al Apostolatului, promit să dau cu ajutorul

lui Dumnezeu toate lămuririle și instrucțiile necesare, în Curierul Creștin ba chiar să trectez și unele chestii în strânsă legătură cu Preasfânta Inimă, de ex. despre cultul și evlavia față de sf. Euharistie și alte chestiuni mai însemnate.

Sperez că așteptările mele nu vor fi zadarnice, și frații preoți vor ști prețui acest mijloc atât de eficace, pentru mântuirea sufletelor și vor lucra din toate puterile pentru lățirea Imparației Preasfintei

Inimi a lui Isus Hristos.

Urmați, deci, iubiți Frați, îndemnurile cele mai călduroase și veți vedea voi înșivă rezultatele îmbelșugate având făgăduința însăși a Preasfintei Inimi, că „veți primi așa putere încât veți putea întoarce și pe cei mai împietriți păcătoși” și în urmă „Veți avea voi înșivă adăpost sigur în ora morții în Preasfânta Inimă”.

Preot S. Chișiu
Spiritual seminarial.

Raport general

peste activitatea „Uniunii sf. Maria a femeilor române unite din Gherla” desfășurată în anul 1930—31.

Onorată Adunare Generală,

Marele poet german — *Goethe* — în opera sa „Faust” la care a lucrat timp de 60 ani, adevărată viață întreagă și în care a depus tot cecece a produs geniul său mai select și mai profund, ajunge la concluzia, că omul nu poate găsi fericire și îndeplinire în viață, decât muncind pentru binele și fericirea semenilor săi. Pe „Faust” care e purtat prin toate fazele vieții și cunoaște toate plăcerile pe cari lumea le poate da, nu-l mulțumește nimica și nu-și găsește nicăiri potolirea svârcolirilor sale nesfârșite, decât în munca pentru alții.

Cele spuse mai sus constituie părerea despre rolul și menirea omului în lume a unuia dintre puținii aleși pe cari natura i-a destinat să fie îndrumătorii omenirii secole de-a rândul.

Aceste idei și altele de felul lor au avut răsunet puternic în Germania și peste tot în Occident, dovadă nenumăratele instituții filantropice și de asistență socială, cari le găsim acolo. Scopul acestor instituții este să dea mână de ajutor guvernelor pentru combaterea relelor sociale, de orice natură ar fi ele, și cari rele le găsim în toate țările, în unele în măsură mai mare, iar în altele, mai reduse. Sporirea ori micșorarea lor depinde de felul cum își înțeleg rostul și cum își îndeplinesc menirea diferiților factori sociali. Sunt țări sărace din punct de vedere material, dar cu conștiință socială dezvoltată, în care relele aceste sunt combătute și sunt altele, binecuvântate de Dumnezeu, cari însă având conștiința socială redusă, sunt copleșite de toate necazurile și în loc de fericire și îndeplinire stăpânește ignoranța, mizeria și neîndeplinirea în ele. Acesta este aspectul la

care poate ajunge o țară pe urma activității sau neactivității factorilor sociali.

Atribuind atât de mare rol factorilor sociali, se naște întrebarea: cari sunt acești factori? Și în special: care este elementul fundamental, temelia pe care se clădește edificiul social? Răspunsul e ușor: el este individul. Individizii sunt celulele din cari se va forma organismul social, din indivizi se vor forma clasele sociale ale conducătorilor și conducșilor. *Individul trebuie deci să aibă conștiința socială dezvoltată, să fie caracter!*

Prin urmare, *ca organismul social să fie sănătos, se cere munca cinstită a indivizilor!* Această muncă însă trebuie să fie a tuturor, nefăcându-se deosebire de sexe; femeia va lucra alături de bărbat, contribuind și ea cu tot ce are mai valoros, la binele și fericirea semenilor săi și a patriei sale. Ori ar fi oare posibil, ca femeia să fie exclusă din vastul domeniu al muncii pentru alții? Ea care manifestă cea din urmă sentimentul nobil al altruismului în interiorul căminului familial, concretizându-l în: *iubirea de mamă.*

Ea, care nu cunoaște hotare în a munci pentru copiii săi și e gata a-și jertfi odihna, sănătatea ba chiar și viața pentru ei? Să fie exclusă din sfera nobilă a altruismului, aceea care dă dovadă de atâta abnegație? Evident că nu! Femeia însă nu are îndatoriri numai față de căminul ei, ci are și față de societate. În sprijinul acestei aserțiuni dați-mi voie a cita cuvintele filozofului *John Ruskin*, care în lucrarea sa: „*Comori și grădini*” la pag. 115 zice „Și tot așa cecece femeia trebuie să fie în căminurile ei, adevăratul centru al rânduelii, balsam-

mul restristei și oglinda frumuseții, același lucru trebuie să fie în afară de casa ei, unde rânduiala e mult mai grea, restricția mult mai amenințătoare, frumuseța mult mai rară! Și *continuă Ruskin zicând*: „Nu e nici un războiu pe lume, nu, și nici o nedreptate, de care voi femeile să nu fiți răspunzătoare; nu pentru că le-ați provocat, ci pentru că nu le-ați împiedecat”. Astfel înțelege rostul femeii Ruskin și cerul ei de activitate îl face nelimitat, atribuind orice rău care bântue societatea ca provenit în mare parte dela femei, care are puterea magică de-a împiedica relele și de a alina durerile.

Țara noastră Onorată Adunare Generală e binecuvântată de Dumnezeu, căci în ea — după zisa poetului — „*Dunărea și aurul curg*”, cu toate aceste fericirea și îndestulirea e o dorință neîmplinită, un „*pium desiderum*” cum zice latinul, pentru cei mai mulți dintre cetățenii ei. Cauzele acestui rău vor fi multe și în primul rând e natural ca ele să se atribute evoluției firești a anilor de după războiu. Afară de această cauză generală, care o găsim la toate țările, mai sunt și altele specifice nouă, cari împiedecă revenirea la normal. Dintre aceste amintesc una singură — celelalte fiindu-mi imposibil a-le expune în cadrele unui raport — și aceasta este: *ingustimea sufletului, egoismul* de care sunt cuprinși mulți dintre noi și care îi determină să nu țină seamă decât de interesele lor pur personale, și aceste satisfacute să nu-și mai bată capul cu alții. Concepția vitală a lor mulți Români e deosebită de cea a lui Goethe, — despre care putem mai sus — și *acesta e motivul cardinal că țara noastră bogată, nu poate fi fericitoare pentru toți fiii ei, deoarece egoismul deternină pe unii să-i smulgă bogățiile plasându-le numai pentru ei, iar ceilalți să rămână în miserie*.

Orașelul nostru e firesc să fie deosemena bântuit de relele de cari suferă țara; noi cetățenii lui avem însă datoria sfântă de a munci pentru înlăturarea lor, aducându-ne aminte, că „*binele se face din picături*” și muncind noi aici, alții în alt loc, relele vor fi înlăturate și țara va prospera.

Binele semenilor, altruismul stă la baza tinerei noastre asociații-religioase care este: *U. F. R. U. din Gherla*, iar deviza ei este: *munca pentru alții!* Ajutoarea lipsiților mângăerea necăjiților, fapte cari singure pot da consolare în viață. Membrele acestei asociațiuni, în frunte cu *Venerabila Doamnă Prezidentă Roza Vaida*, înțeleg pe deplin rostul femeii în viața socială și trecând pe arena publică au luptat din

răspuțeri, necruțând jertfă și oboseală. Munca lor este încununată de succes, ceea ce va apare din cele spuse mai la vale.

Iar acum înainte de a trece la expunerea activității Uniunii desfășurată dela ultima adunare generală și până azi, țin să subliniez că intervalul acesta nu e de un an cum ar trebui să fie, ci numai de 6-7 luni din motivul că în anul trecut neavând aprobate statutele, adunarea generală nu s'a putut ținea decât la data de 24 Iunie.

Peste vară ședințe nu s'au ținut deoarece multe dintre membre au fost plecate din oraș, așa că abia în luna Septemvrie și-a reluat Uniunea activitatea,

Din Septemvrie și până azi comitetul a ținut 4 ședințe iar la 28 Septemvrie a avut loc o adunare generală extraordinară convocată în scopul *înființării unei lăptării pentru copiii săraci*.

Activitatea propriu zisă — dupăcum reiese din procesele verbale — se rezumă în următoarele:

1. Conform decisului adunării generale din anul trecut o comisie formată din Doamnele: Maria Dr. Carian, Estera Pop, Eleonora Juga, Ana Măhălean, Maria Bota, Livia Dr. Talos și Reverendisimul Domn Dr. Gheorghe Bob a umblat prin oraș înscriind noi membri.

Comisia prezentându-și listele cu membrii noi înscriși în ședința comitetului din 19 Sept. 1930 s'a constatat că numărul lor este de: 40 iar numărul membrilor până la data de 24 Iunie 1930 a fost: 65 prin urmare Uniunea are azi 105 membri.

2. Tot în adunarea generală din 24 Iunie s'a decis ca statutele Uniunii să se tipărească, cerându-se în prealabil binecuvântarea arhierescă a Excelenței Sale Părintelui Episcop. Statutele sunt tipărite și se pot găsi la subsemnatul.

3. Cași în anul trecut Uniunea și-a ținut de sfântă datorie a ajutora pe cei lipsiți; aranjând tradiționalul „*Pom de Crăciun*” al săracilor. În anul acesta au fost ajutate 90 văduve și săraci împărțindu-li-se suma de: 6630 lei și au fost îmbrăcați 20 copii dela cele 2 școli de aplicație. Resursele materiale necesare le-a avut Uniunea din următoarele izvoare: a) în ziua de 13 Oct. 1930 a aranjat o serată de ceaiu al cărei venit net a fost de 5.949 lei. b) dela oraș s'a primit suma de 2000 lei rămasă neîncasată încă din anul trecut, c) tot dela oraș s'a primit suma de 2500 lei, ajutor din fondul „*Ilie Bauda*”, d) s'au ridicat interesele după depuneri. — Din aceste sume au fost ajutați săracii de Crăciun.

4. În seara de Silvestru, s'a mai aranjat un „*Ceaiu dansant*” al cărui venit a fost de 1697-50 lei.

5. Afară de aceste ajutoare, se mai dau și subvenții permanente lunare următoarelor:

a) Văduvei Domnița Lorinț: 200 lei lunar.

b) Văduvei Maria Bercean: 200 lei lunar.

6. *Averea Uniunii* — dupăcum apare din raportul D-șoarei cassiere — este de: 42,047 lei depuse la banca Țăranul și 9100 lei restante de taxe la membre; prin urmare Uniunea are o avere în total de: **51,147 lei**

Afără de ajutorarea săracilor Uniunea a săvârșit în acest an o faptă pe cât de evlavioasă pe atât de umană și națională, prin *îngrijirea mormintelor eroilor*. Mormintele aceste, cari până în acest an erau do-vada cea mai vie a nepăsării Gherlei, datorită vigilenței și activității Uniunii noastre, au fost ridicate, curățite și provăzute cu cruci. În această nobilă muncă Uniunea a fost ajutorată, de Primăria orașului, care în acest scop a acordat suma de 1000 lei din care s'au ridicat crucile, precum și din partea On. Direcțiunii a Institutului Corector.

Tot prin Uniune se împart săracilor 220 kg. pâine săptămânal ajutor dat din partea Primăriei.

Uniunea a susținut contact cu diferite asociații similare: cu Societatea Femeilor Române, cu A. G. R. U. etc. Membrele Uniunii au participat la expoziția aranjată de Asoc. Agricolă din Jud. Someș la data de 12 Oct. pentruce Dir. acelei asociații a trimis o adresă de mulțumire.

Corolarul activității din acest an al Uniunii îl formează însă *înființarea lăptăriei copiilor săraci de pe lângă școala primară de stat*. Această lăptărie la care din mila donatorilor marinimoși în frunte cu *Preabunul nostru Arhiepiscop și On. Consiliu Orășenesc* și pe urma zelului *Rdms. Domn Grigore Pop* canonic și alții, **60 copii săraci** își alinează zilnic foamea cu lapte cald și pâine, e dovada cea mai vie a *marinimozității și altruismului* unor Gherleni. Tălmăcesc gândul micilor oropșiți ai sortii, când în numele lor mulțumesc tuturor acelor, cari înțelegând rostul acestei lăptării, contribuie cu obolul lor la susținerea ei și în aceste împrejurări financiare grele. Domnul care iubește copiii să vă fie răsplătitor! Socotelile lăptăriei sunt conduse separat de averea Uniunii și ele vor fi prezentate de Dș. Cassieră.

Și acum ca încheiere, rugând Onorata Adunare Generală să dea cuvenită descărcare Comitetului în cazul că în activitatea noastră nu găsește ceva contra statutelor, — după care mulțumind pentru încrederea depusă în noi, dorim Uniunii spor și paciință la muncă, iar roului comitet

progres strălucit, pe cărarea frumoasă a altruismului, care practică, are ca recompensă îndestularea în viața aceasta, și răsplata lui Dumnezeu în cealaltă.

Gherla, la 15 Februar 1931.

Dr. Taloș Augustin
secretar.

Diverse.

Dorim tuturor cetitorilor noștri sărbători fericite.

Canonicii dela Baia-Mare. Prea Sfințitul Dr. Alexandru Rusu, episcopul Maramureșului și-a constituit deja primul Capitlu al Catedralei din Baia-Mare, numind canonic-prepozit pe Reverendisimul d. *Alexandru Breban*, arhidiacon on. protopop al Băii-Mari, canonic-lector pe Mult Onoratul și Clarisimul *Dr. George Bob*, profesor la Academia de Teologie din Gherla și canonic-custode pe Monsignorul *Ludovic Vida*, camerar papal-paroh II în Careii-Mari.

Alegerea nouilor canonici — toți preoți erudiți și zeloși ai Domnului, — este cât se poate mai nimerită și, împreună cu Eparhia Maramureșului, legăm cele mai frumoase nădejdi de rodnicia lor activitate, pentru mărirea Domnului, înflorirea Bisericii, și mântuirea sufletelor. Cu aceste nădejdi dorim nouilor demnitari ai Bisericii noastre putere și toate binecuvântările ceriului, pentru o muncă îmbelșugată, exprimând aceste urări mai ales Reverendisimului *Dr. George Bob*, care are și distincția-sarcină de a fi vicarul general episcopal al Eparhiei, și care după o muncă, plină de zel neobosit, desfășurată aproape 16 ani aici în Gherla, pleacă din sinul nostru, lăsând, prin depărta-rea sa, adânci regrete în sufletele noastre ale tuturor, cari l-am apreciat, stimat și iubit.

Găsirea cetăților Sodoma și Gomora. „Comisia cercetărilor istorice“ de pe lângă Vatican compusă în majoritate din călugări Iesuiți, sub supravegerea „Institutului Biblic Papal“ din Roma, continuând sepăturile pe valea Iordanelului, a confirmat din nou autenticita-

tea distrugerii cetăților *Sodoma* și *Gomora* în deplină armonie cu cele enarate de Biblie. Cetățile s'au găsit *acoperite de cenușe*, schelete omenești și diferite obiecte arse, ceea ce dovedește veracitatea celor spuse de Biblie, că orașele *Sodoma* și *Gomora* au fost distruse prin o ploaie de foc.

Iată încă un argument aruncat în fața celor cari consideră Biblia drept un basm. A fost tocmai ce „lipsea” pentru ridiculizarea teoriilor lor după ce găsierea corabiei lui Noe și desgroparea mormintelor regilor din Ur i-a lăsat în plină panică. Se dovedește încă odată deșertăciunea celor ce aruncă undița în nouri.

Agitația în Moldova continuă. Agitația, pornită în 1929 pe tema calendarului îndreptat, continuă să tulbure liniștea din Biserica ortodoxă. Astfel în Moldova și Basarabia, cei neîmpăcați cu noul calendar s'au organizat în grupuri independente ridicându-și biserici *aparte*. Grupurile aceste sunt conduse de așa zișii călugări pribeji „de ocazie”, fără nici o pregătire teologică, neînarmați, decât cu câte o reverendă. Uneori aceste grupuri sunt conduse de către laici, care își fac lefuri respectabile pe spinarea membrilor cari plătesc „cotizații”. Aceste grupuri luptă contra autorităților bisericești și administrative căutând să inducă în eroare pe credincioși. Mitropolia Moldovei luptă din greu să desmetecască pe acești agitatori și să-i readucă din rătăcirea în care nepriceperea lor i-a dus.

Președintele republicii chineze se face creștin catolic. Misionarii catolici împrăștiți în toate părțile pământului aduc zi de zi suflete noi în jugul dulce al blândului Isus. Mai anii trecuți înregistram intrarea fostului prim-ministru chinez, *Lon Tseng Tsiang* în rândurile călugărilor Benedictini, iar azi suntem în situația de a anunța trecerea la Catolicism a președintelui Republicii chineze, *Tschiang Kun*

Tschek împreună cu întreaga-i familie Deasemenea a trecut la Catolicism familia *Sung* a ministrului de finanțe din China.

Precum se vede, oastea misionară alui Isus este în plin avânt; după ce a cucerit Mexico, terenul de activitate a continuat în China.

Clopot electric în San-Pietro. Am relatat în numărul trecut înnoirile din ultimul timp de la Vatican. Acum primim știrea instalării unui *clopot electric*, care va fi așezat în Biserica San Pietro, după cele mai moderne rezultate ale tehnicii. Clopotul va funcționa cu curent alternativ de mare frecvență.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ, Gherla

se află de vânzare

Stropi de Rouă

de *Dr. Alexandru Nicolescu*, Episcopul Lugojului. — Prețul 100 Lei.

Minunile Lui Isus

Explicate în omilii, trad. de *Dr. George Fireza*. — Prețul 120.

Istoria unui Suflet

editura sf. Unire. — Prețul 100 Lei

Momente din Viața Bisericii unite în ultimi zece ani

de *I. Georgescu*. — Prețul 100 Lei.

Cărți de rugăciuni:

Mângâierea ereștinului de Genț. — Prețul 80 Lei.

Galea Ceriului. — Prețul 30 Lei.

Vi împărăția Ta. — Prețul 40 Lei.

Conducătorul. — Prețul 20 Lei.

Toate cărțile se vând în prețul indicat iar porto se poate plăti și ulterior.

PASTORALĂ

către întreg Clerul și poporul Provinciei bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 2414—1931.

Venerat Cler,

Fiindcă demnitatea de Mamă a lui Dumnezeu este cea mai înaltă vrednicie ce se poate închipui cu mintea omenească, dacă peste tot se poate închipui o astfel de demnitate fără descoperire dumnezească; și fiindcă această demnitate este pricina, că s'au închinat Maicii Domnului cerul și pământul, îngerii și oamenii, geniile cele mai mari ale lumii, arta în accepțiunea cea mai înaltă și mai clasică a cuvântului, în multiplele sale ramificații, veți pricepe, cum e de datoria noastră a creștinilor de acuma, ca dând ascultare glasului Părintelui creștinătății, să prăznuim memoria celor 200 Părinți întru credință, dela Efes, cari ca mandatar ai Papii dela Roma, Celestin, cu un glas și cu un suflet au proclamat vrednicia de Mamă a lui Dumnezeu a umilei Vergure din Nazaret.

Vă ordonăm deci în puterea autorității ce deținem în legătura credinței și a dragostei cu sfântul Scaun Apostolic al Romei, să citiți această pastorală a noastră într'una

din proximele sărbători ale anului liturgic, înaintea credincioșilor voștri, explicându-o și tâlmăcindu-o. Dacă voiți, puteți s'o citiți cu prilejul marelui sărbători a Adormirii Maicii Domnului, pentruca să coincidă rodul sufleteșc de pe urma citirii acestei pastorale comune, cu rodul sufleteșc legat de marele praznic al triumfului Maicii Domnului din această zi.

Bun lucru veți face dacă veți aranja în chip deosebit și alte serbări cu caracter religios în cadrele Agru-lui, sau Asociațiilor religioase, pe cari le-ați înfiripat în parohiile voastre. Și veți face lucru și mai bun și salutar, dacă, pentru triumful și slava Maicii Domnului, veți îndemna pe fiii voștri sufletești a se apropia de sfintele Taine ale pocăinței și împărtășaniei. Căci nu puteți face un lucru mai plăcut Mamei cerești, decât împreunându-vă cu Isus Hristos, Fiul Său, rodul sângiurilor Sale preacurate.

Darul Domnului să fie cu voi cu toții

Blaj, la 17 Aprilie 1931.

Dr. VASILE SUCIU

arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș

Dr. IULIU HOSSU

episcop de Gherla-Cluj

Dr. TRAIAN VALERIU FREŢIU

episcop de Oradea-Mare

Dr. ALEXANDRU NICOLESCU

episcop de Lugoj

Dr. ALEXANDRU RUSU

episcop de Maramureș.

Veneratului Cler și iubiților Fii, uniți cu sfânta Biserică a Romei din Provincia Mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș, mântuire dela Domnul și binecuvântarea noastră arhierască!

Iubiți Fii!

Sfântul Părinte Piu al XI-lea aducându-și aminte, că în vara anului acestuia se împlinesc 15 veacuri dela celebrarea gloriosului conciliu Efesin, în care s'a fixat în mod sărbătoresc, pentru toate veacurile, adevărul atât de mângăietor al maternității divine a umilei Vergure din Nazaret, încă în ziua de 25 Decembrie al anului trecut a adresat o scrisoare către Eminența Sa Cardinalul Luigi Sincero, Secretarul S. Congregațiunii pentru Biserica Orientală, din Roma, intimându-i să ia măsuri pentruca memoria aceluia conciliu să fie prăznuită cu tot fastul cuvenit în această nobilă parte a Bisericii Domnului, care este Biserica Orientală. Congregațiunea Orientală prin graiul Eminenței Sale Luigi Sincero, ni-a și trimis nouă Episcopilor români uniți, ca și celorlalți episcopi, cari se află în legătura dragostei cu mama Roma, o invitație părințească, rugându-Ne să dăm ascultare dorinței Părintelui creștinătății și să prăznuim în cadre cuvenite marele eveniment al aniversării de 15 ori seculare a conciliului Efesin.

Fiind pentru Noi orice dorință a Romei o poruncă deosebit de plăcută, ne executăm bucuros adresându-Vă vouă, iubiți fii, ai provinciei mitropolitane române unite de Alba-Iulia și Făgăraș această pastorală ca omagiu pentru Roma părinților noștri întru credință și ca omagiu pentru sfinții Părinți ai marelui Conciliu dela Efes, cari au ținut să revindică împotriva blasfemului Patriarh Nestoriu al Constantinopolului, cel mai glorios titlu al Vergurei Maria, titlul maternității sale divine.

Unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai renumitei școli teologice din Antiohia, Teodor de Mopsuestia, în zelul său de a-l combate pe ereticul Apolinar din Laodicea, care susținea, că în Isus Hristos, Cuvântul înlocuiește mintea omenească, spiritul

omenească (pneuma), merse atât de departe, încât atribui firii omenești a lui Hristos o subsistență proprie, învățând, ca o consecință logică, că în Hristos ar fi două persoane, persoana umană și persoana divină, cari sunt legate deolaltă, sunt împreunate numai extern, la părere, în chip accidental, putând noi vorbi numai în sens figurat despre o singură persoană în Isus Hristos.

Această învățătură o răspândi în mijlocul poporului un învățacel de al lui Teodor, îngâmfatul și năvalnicul Nestoriu, ridicat pe scaunul patriarhal din Constantinopol la anul 428. Mânecând și el din presupunerea, că în Hristos sunt două persoane, una dumnezeiască și una omenească, afirma spre smințea clerului și a credincioșilor, în cuvântările sale, că nu e voie să numim pe Maica Domnului, Vergura Maria, „Theotocos“, adică Născătoare de Dumnezeu, cum se obișnuise lumea până atunci în baza vechei tradiții cu temelii în Evanghelie, ci „Christotocos“, adică Născătoarea lui Hristos, sau cel mult Theodochos, adică Ceeace cuprinde, sau ține pe Dumnezeu. La început propusese poporului această învățătură preotul Anastasiu, prieten al lui Nestoriu. Însă fiindcă Patriarhul ținu să-și însușească deplin vederile aceleia și să-l apere în cuvântările adresate poporului, greșeala luă proporții nebănuite. Acela care păși mai cu energie împotriva ereziei nestoriane fu sfântul patriarh al Alexandriei, Ciril. El compuse mai multe scrisori împotriva lui Nestoriu adresate parte călugărilor săi, parte celor din Constantinopol neexceptându-l nici pe Nestoriu însuși; înainte de toate însă el scrisese împăratului și membrilor familiei imperiale, atrăgând luarea aminte a tuturor asupra primejdiei acestei învățături periculoase, ce submina întreaga bază a răscumpărării noastre prin Isus Hristos. Compuse și 12 Anatematisme, în cari combătea cu multă vigoare, toată învățătura lui Nestoriu. Iar fiindcă Nestoriu opuse acestor Anatematisme alte 12 Anatematisme, afurisind la rândul său învățătura sfântului Ciril, sau ceea ce i-se părea lui, că este învățătura sfântului Ciril, și fiindcă împotriva acestor anatema-

tisme a sf. Ciril mai erau patriarhul Antiohiei Ioan, episcopul Teodoret de Cir și Andrei episcop de Samosata, și confuzia creștea tot mai mult, cu învoirea Papei se convoacă al treilea săbor ecumenic al Bisericii la Efes, trimitând sf. părinte din Roma drept reprezentanți ai Săi pe sfântul Ciril, pe episcopii Arcadiu și Proiectus și pe preotul Filip. De altfel deja de mai înainte Papa Celestin, înștiințat de Ciril din bună vreme asupra erorilor lui Nestoriu și luând cunoștință de ele din înseși scrisorile lui Nestoriu, adresate Papei, căutând să-l atragă pe Papa de partea sa, Papa, ținuse un sinod la Roma, la anul 430, osândind erorile lui și încredințându-l pe sf. Ciril să execute hotărîrea acestui sinod din Roma, hotărîre ce tindea la depunerea lui Nestoriu din scaunul patriarhal, dacă acesta nu-și va retracta greșeala în decurs de 10 zile.

Sinodul ecumenic efesin se adună deci la Efes în anul 331, în 22 Iunie. Rodul deliberărilor sfinților Părinți adunați în număr de 200, după o examinare minuțioasă a greșelilor lui Nestoriu și confrontarea lor cu învățătura sfinților Părinți, fu acest canon, rămas celebru în istoria bisericii: „Dacă cineva nu mărturisește, că Dumnezeu este cu adevărat Emanuil și astfel sfânta Fecioară Născătoare de Dumnezeu: căci născutu-l'a după trup pe Cuvântul lui Dumnezeu ce trup s'a făcut, fie anatemă!”

Acest canon cuprindea învățătura tradițională a Bisericii și salva patrimoniul credinței pentru toate veacurile următoare.

Pe Nestoriu, care nici la trei provocări nu voise să se prezinte în fața sinodului „siliți de sfințele canoane”, cum declară părinții sinodali, „și în conformitate cu epistola părintelui Celestin, episcopul bisericii romane”, îl despoaie de demnitatea vlădicească și-l excomunică din sinul bisericii. Poporul, care aștepta la porțile bisericii, află cu multă bucurie despre această hotărîre a sfinților Părinți și pe sfântul Ciril, președintele sinodului, îl însoți până la casa lui cu conduct de torțe și imnuri de slavă în cinstea maicii Domnului, cum ne spune însuși sf. Ciril într'o scrisoare

adresată clerului alexandrin. Legații Papei confirmară, după sosirea lor, în ședințele următoare ale săborului, sentința aceasta întru toate, în numele stăpânului lor Papa Celestin:

Iubiți Fiii!

Sfinții Părinți n'au cuvinte destule ca să preamărească pe Preacurata Vergură Maria. Când vorbesc de Ea nu află cuvinte destule de alese, ca să-i încunune fruntea cu laurii măririi. Unii dintre ei, spre pildă Sf. Epifaniu, desenează cu penel de artist frumusețea-i fizică. Iată pasagiile referitoare: „Vergura nu era de statură înaltă, deși întru câtva mai sus de cea mijlocie. Tenul avea o nuanță ușoară de aur ca al Sunamitei, derivată dela soarele patriei sale. Avea gradația plăcută a spicelor coapte. Buclele blonde, ochii vioi, pupila ochilor nițel măslinie, sprâncenele de un negru preafrumos, cu desăvârșită artă arcuite, buzele în culoarea rozei, fața elegant ovală, mâinile și degetele lungărețe și delicate”. — Alții — și pe dreptul — preamăresc frumusețile interne ale sufletului Preacuratei, fiind frumusețea externă numai un palid reflex al frumuseții covârșitoare spirituale. De aceea doară o proclamă drept noua Evă, mai desăvârșită decât cea dintâi, inzestrată cu mai mare har. — Sfântă din toate punctele de vedere, scutită de orice pată. — Singură sfântă, singură nepătată, singură neprihănită și binecuvântată. — De aceea zicea sf. Petru Damiani: „Ce este mai mare decât Vergură Maria, care a cuprins în taina pântecelui său mărimea dumnezeirii preafnalte? Caută Serafinule și vedea-vei, că orice lucru mai mare, mai mic este decât Vergura, și că numai Ziditorul întrece lucrarea aceasta.” (De laude Virg.) De aceea spunea și sf. Atanasiu: „Spiritul Sfânt scoborîtu-s'a asupra Fecioarei cu toate virtuțile sale esențiale, pe cari le are în virtutea stăpâniei Sale divine, îmbrăcându-o pe ea cu grație, pentruca să fie întru toate grațioasă: și tocmai de aceea numituă-s'a: Cea plină de grație sau har, — întrucât prisosia în toate harurile prin covârșirea sălășluirii Spiritului Sfânt”. Va să zică Preacurata

Fecioară Maria, în ce privește frumusețea-i sufletească, era mai strălucitoare decât soarele, mai luminoasă ca luna și mai presus decât toți sorii firmamentului ceriului. Este doară părere comună între marii scriitori ai bisericii Domnului, sf. Toma, Suarez, ș. a., că P. C. Vergură Maria a primit dela începutul începutului mai mult har, decât au primit toate creaturile pure luate împreună. Haruri, ajunse la plenitudine, când avu parte de adumbrirea Spiritului Sfânt, în momentul fericit al zămislirii nepătate. Ca o urmare a acestei plenitudini a harului fost-a scutită dânsa de păcatul strămoșesc, de umbra oricărui păcat actual, de corupția mormântului, și primit-a privilegiul ridicării în trup la ceriu și șederea de-a dreapta Fiului Său întru împărăția Tatălui, Ea, care rămăsese, tot ca o consecință a acestui cumul de haruri în viața ei pământească, Vergură înainte de nașterea, în nașterea și după nașterea Fiului Său deapurarea glorios și preamărit.

Iubiți Fii! Ce credeți voi: oare care-i obârșia, sorgintea pură și cristalină, din care emană toate laudele acestea neasemuite la adresa Vergurei din Nazaret? Sorgintea o găsiți în unicul privilegiu al acestei umile Fecioare, în privilegiul de a fi Mama lui Dumnezeu, adevărată în maternitatea-i divină, fixată în chip infalibil în conciliul Efesin pentru toate timpurile și veacurile. Iată importanța covârșitoare a acestei hotărâri sinodale, a cărei memorie o reîmprospetăm acuma. Drept avea doară sf. Bonaventura când spunea: „Maica Domnului este o mamă prea vrednică. Ea este aceea decât care Dumnezeu nu poate face mai mare; o lume mai mare poate face, un ceriu mai mare poate face Domnul, o mamă mai mare decât este mama lui Dumnezeu, Dumnezeu nu poate face“. (s. Bonav. p. dist. 44. In Spec. lect. 5). De aceea spune și sf. Bernardin: „Atât de mare este lauda ce i-o dăm, când li spunem: Maica lui Dumnezeu, încât în persoanele create nu se află această negândită demnitate, ca să-L aibă de Fiu pe Fiul lui Dumnezeu, decât numai în persoana dumnezească a Tatălui, și în persoana umană, a mamei“. Iar sf. Toma adaugă:

„Vergura Maria, din împrejurarea, că este maica lui Dumnezeu, posedă o oarecare demnitate infinită din partea Binelui infinit, care este Dumnezeu. Și sub acest raport nu se poate înfăptui ceva mai bun, precum nu poate fi ceva mai bun decât Dumnezeu“. (P. I. q. 25, art. 6.)

Așa este! Din acest motiv al vredniciei sale de mamă a lui Dumnezeu ținut-au s'o preamărească toți și toate. Artele și-au dat mâna cu graiul omenesc s'o slăviască în forme, culori și ritmuri și armonie, căutând să întrecă chiar, prin graiul lor mut, dar atât de elocvent, limbajul omenesc și ingereșc, care în avântul nestânjenit cearcă să prindă în slove nepieritoare slava Maicii Domnului.

Din acest motiv răsărit-au ca prin farmec minunatele basilici spre cinstea Maicii Domnului: Santa Maria Maggiore din Roma, faimosul și nelintrecutul în splendoare și gingășie dom din Milano, și atâtea altele. Numai în Roma sunt nu mai puțin de 150 biserici ridicate spre cinstea Maicii Domnului.

Demnitatea de Mamă a lui Dumnezeu l'a îndemnat pe Michelangelo să graveze în marmoră nepieritoare și în forme nemuritoare aceea renumită „Pieta“ prin țesuturile marmoreene ale căreia transpiră pare-că demnitatea supranaturală a acestei Mame între mame.

Demnitatea de Mamă a lui Dumnezeu i-a răpit în extaz pe pictori. Pe Giotto, ca să ne zugrăvească pe pânză Madonnele sale cu ochi atât de buni și de dulci; pe Raffael, ca să furișeze pe buzele acestei binecuvântate între femei, un suris al raiului; pe fericitul fra Angelico, ca să ne vrăjiască Madone, pe chipul încântător al cărora sufletul și idealul s'au încarnat pare-că, au devenit carne și oase.

Vraja Maicii Domnului electricizatu-i'a cu fiorii săi mistici pe marii meșteri ai frazelor muzicale ca s'o preamărească în cânt și armonie. Astfel s'a făcut că un Palestrina a creat melodia superbă a cântecului Ei de slavă: „Mărește suflete al meu pe Domnul“. — Astfel s'a făcut, că Ea rîde și se veselește în trilurile arginții ale lui Paisiello, Ponchielli,

Cherubini. Astfel s'a făcut, că Ea tresaltă, exultă, domină și triumfă în muzica sonoră a lui Perosi, Gounod.

Și poezii în clipele cele mai sărbătorești ale inspirației lor calde, și-au depus omagiul creației artistice la picioarele Maicii Domnului. Dante când a fost mai fericit inspirat a cântat cu însuflețire:

„Vergură Mamă, Fiică a Fiului,
Umilă și-înalță peste orice făptură.
Termen fix al eternului sfat...
În Tine e îndurare, în Tine pietate,
În Tine magnificență, în Tine se adună
Ori câtă, în făptură, există bunătate“.

(Paradis, c. 1.)

Și nu mai puțin, și lordul Byron, când a fost bine inspirat, a erupt în efluvii amoroase ca acestea:

Ave Maria! Pământ, mare, ceriu
Te măresc...
Ave Maria! Sufletele ni-s'avânte
Până la Tine, pân' la Fiul Tău cel ceresc.

Iar biserica noastră răsăriteană, jaluză de vrednicia suprafirească a Preacuratei Fecioare: de a fi ea Maica lui Dumnezeu, nu lasă să treacă nici un singur prilej ca ea să nu scoată la iveală maternitatea dumnezească a Maicii-Fecioare celei neispitită de bărbat. La toate catavasiile, în cântarea a noua, biserica noastră preamărește pe Preafericita Fecioară în strălucirea ei de Maică a lui Dumnezeu. Iar la s. liturghie, când se pomenește numele Preacuratei, întreagă biserica izbucnește în imnul de laudă al Preafericitei Fecioare, mărturisind, de trei-patru ori după olaltă, maternitatea divină a Apărătoarei noastre Doamne.

Cânta-vom deci și noi, împreună cu întreagă Biserica:

„Cuvine-se cu adevărat, să te ferim pe tine, *Născătoare de Dumnezeu*, pe cea pururea fericită și preanevinovată, și *maică Dumnezeului nostru*. Ceeace ești mai onorată decât Heruvimii, și mai mărită fără asemănare decât Serafimii, carea fără stricăciune pe *Dumnezeu Cuvântul ai născut*, pe tine cea *întru adevăr Născătoare de Dumnezeu* te mărim“. Amin.